

Verksamheten vid Medicinska fakulteten 2007

Allmänt om fakulteten

- **SWOT-analys**

Styrkor

Inom fakulteten finns många framgångsrika forskargrupper och flera starka forskningsmiljöer utöver dem som identifierats av universitetet. Fakultetens utbildningar är eftersökta och bedrivs av engagerade lärare. Intresset för forskar- och grundutbildning är stort.

Svagheter

Antalet doktorander med läkar- och tandläkarutbildning är relativt lågt, vilket på sikt kan äventyra rekryteringen av lärare till dessa utbildningar. Fakultetens utbildningsprogram kräver tillgång till en sjukvårdsorganisation för den kliniska utbildningen. Det minskande befolkningsunderlaget i norra regionen och därmed minskande sjukvårdsorganisation utgör en svaghet och även ett hot för fakulteten.

Möjligheter

Ökad samverkan med övriga sjukhus i regionen för grundutbildning är nödvändigt för att få tillgång till det befolkningsunderlag som krävs för att kunna utbilda ett stort antal studenter. Läkarutbildningen utökas nästa år med 20 platser. Utökningen vid universitetet innebär att det blir möjligt att påbörja en mer decentraliserad form av läkarutbildning, som i större utsträckning än idag ska ske ute i regionen.

Hot

Landets alla medicinska fakulteter står inför stora rekryteringsproblem de närmaste åren på grund av stora pensionsavgångar. Rörligheten för universitetslärare inom landet har minskat kraftigt sedan möjligheten att befordra framför allt universitetslektorer till professorer infördes. Svårigheterna för fakulteten att i framtiden kunna rekrytera kompetenta lärare från andra lärosäten kan vara större för medicinska fakulteten i Umeå än för övriga medicinska fakulteter på grund av universitetets geografiska läge. Fakulteten har begränsade ekonomiska möjligheter att garantera återväxten genom att anställa yngre medarbetare på meriteringstjänster.

- **Viktigare händelser**

- Universitetet tilldelades, i hård konkurrens, 77,5 miljoner kronor för att under fem år bygga upp landets enda laboratorium i molekylär infektionsmedicin. Laboratoriet blir därmed den svenska delen av ett nordiskt-europeiskt centrum för ämnesövergripande forskning kring hur mikroorganismer som bakterier, virus och parasiter orsakar sjukdom. Universitetet ingår i ett

- partnerskap mellan Helsingfors universitet, Universitetet i Oslo och European Molecular Biology Laboratory, EMBL
- Professor Lars Nyberg tilldelas Göran Gustafssonpriset i medicin för sina studier av hjärnan och dess funktion.
  - Temat för årets Forskningens dag, som gick av stapeln den 15 april i Umeå och den 22 april i Lycksele, var Ögat i blickfånget.
  - Enheten för epidemiologi och folkhälsovetenskap utsågs som en av tio forskningsmiljöer till ett FAS-centrum. Det innebär tilldelning av 5,5 miljoner kronor per år under de närmaste tio åren till forskning om folkhälsa i ett globalt perspektiv.
  - Umeå universitet tog över Mittuniversitetets sjuksköterskeutbildning i Örnsköldsvik.
  - Medicinska fakultetens pedagogiska pris tilldelades universitetslektorn Gunvor Lövgren, institutionen för omvårdnad.
  - Tandteknikern och entreprenören Rudolf Lindberg och professor Thomas A Kunkel, North Carolina, USA, utsågs till hedersdoktorer.
  - Skeppsredare Erik K Fernströms pris till yngre, särskilt lovande och framgångsrika forskare tilldelades Erik Johansson.
  - Anders Jahres stora medicinska pris tilldelades Thomas Edlund

• **Mål och måluppfyllelse**

För fyraårsperioderna 2005–2008 och 2009–2012 gäller som regeringens mål respektive planeringsförutsättning lägst 225 avlagda examina i forskarutbildningen. Licentiatexamen räknas som en halv examen. År 2007 examinerades 79 forskarstudenter. Fakulteten uppfyller regeringens mål med råge. Det är rimligt att anta att totalvolymen av forskarutbildning vid fakulteten behålls på nuvarande nivå men att en viss differentiering och profilering sker vid antagning, baserat på aktuella och kommande behov.

För sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen gäller för fyraårsperioderna 2005–2008 och 2009–2012 som regeringens mål respektive planeringsförutsättning lägst 680 avlagda examina. Fakulteten bedömer att målet kommer att uppnås.

• **Kvalitetsarbetet**

Högskoleverket har under året gjort en utvärdering av forskarutbildningen.

Några egeninitierade utvärderingar har inte genomförts inom grundutbildningen under året (Högskoleverket kommer att genomföra en utvärdering av forskarutbildningen under år 2007).

Fakulteten karaktäriseras av i stort sett väl sökta utbildningar av god kvalitet, forskning av mycket hög internationell kvalitet och god samverkan med det

omgivande samhället.

Inom grundutbildningen pågår en ständig kvalitetsutveckling. PBL-metodik används inom flera av fakultetens utbildningsprogram. Arbete med att förbättra kurser utifrån gjorda kursutvärderingar pågår fortlöpande. En målsättning med att arbeta med att förbättra kursutvärderingarna är att tillse att utbildningarna behåller hög kvalitet och nöjda studenter.

Studenterna finns representerade i samtliga programråd och i grundutbildningsnämnden. I de flesta programråd finns vid varje sammanträde en stående punkt för studenternas frågor.

De olika utbildningarna har regelbundna möten med studenter. Inom dessa konstellationer diskuteras olika aktuella frågor, alltifrån problem inom utbildningarna till kursutveckling, uppföljning av problem som identifierats vid kursutvärderingar etc.

Forskarutbildning

Varje forskarstuderande skall ha en individuell studieplan som ger riktlinjer för hennes/hans forskarutbildning. Det genomförs mittseminarium när halva tiden för avhandlingsarbetet gått för att kontrollera att kvaliteten i avhandlingsarbetet håller en tillräckligt bra nivå. Under de senaste åren har forskarutbildningsnämnden stramat upp de formella kraven i forskarutbildningen.

Forskning

Forskningen inom fakulteten befinner sig genom sin internationella profil i frontlinjen av medicinsk forskning. Vid fakulteten publicerades under året ett stort antal artiklar i internationella tidskrifter. De externa forskningsanslagen har de senaste fem åren ökat och uppgick under år 2007 till 307 miljoner kronor. För att bibehålla och helst öka forskningsanslagen från externa finansiärer uppmanas forskare att i högre grad än idag söka externa medel.

• **Likabehandling**

Syftet med lagen om likabehandling av studenter i högskolan (2001:1286) är att främja lika rättigheter för studenter och sökande. Lagen förbjuder diskriminering på grund av könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder vilket innebär att en student eller sökande inte får behandlas sämre än en annan i en likartad situation. Universitetet har upprättat en plan för likabehandling av studenter.

Medicinska fakulteten verkar för att uppnå en jämn könsfördelning inom grundutbildningen. Fakulteten presenteras könsneutralt i alla sammanhang, d.v.s. både manliga och kvinnliga lärare och studenter visas på bilder och i textmaterial på hemsidor, postrar, annonser etc. Vid studentinformation, mässor m.m. uppträder både kvinnliga och manliga representanter för utbildningarna. En jämn könsfördelning råder bland de s.k. studentambassadörerna.

Medicinska fakultetens forskarutbildning har under de senaste åren haft en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män med en knapp majoritet av kvinnor. Några

särskilda åtgärder har därför inte vidtagits. Under år 2006 antogs 90 personer till forskarutbildning, 42 kvinnor (47 procent) och 48 män (53 procent). Andelen kvinnor har markant minskat jämfört med år 2006 då 67 procent av dem som antogs var kvinnor (2001 – 2005 var antalet kvinnor i genomsnitt 55 procent).

- **Personalsituationen**
– kompetensförsörjningsläget

Anställda per den 31 december 2007

Kategori	Män	Kvinnor	Totalt	Andel kvinnor i %
Professor	36	17	52	33
Professor/överläkare	50	8	58	14
Adjungerad professor	13	1	14	7
Lektor	35	55	90	61
Lektor/överläkare	35	14	49	29
Adjungerad lektor	13	6	19	32
Forskarassistent	11	9	20	45
Adjunkt	19	100	119	84
Adjungerad adjunkt	6	4	10	40
Doktorand	44	103	147	70
T/A-personal	92	272	364	75

Åldersfördelning per den 31 december

Kategori/ålder		20-29	30-39	40-49	50-59	60-
Professor (exkl. adj)	Män		1	7	39	39
	Kvinnor		0	5	11	9
Universitetslektor (exkl. adj)	Män		4	20	29	17
	Kvinnor		3	12	39	15
Forskarassistent	Män		5	4	2	
	Kvinnor		3	5	1	
Universitetsadjunkt (exkl. adj)	Män		2	6	7	4
	Kvinnor		6	16	51	27
T/A-personal	Män	6	28	26	17	15
	Kvinnor	13	34	69	92	64

– ***jämställdhet***

Fakultetsnämnden har som målsättning att åstadkomma en jämn könsfördelning vid anställningar och antagning till grund- och forskarutbildningsstudier. Inom grundutbildningen (förutom vårdutbildningarna) och bland anställda lektorer råder jämställdhet. Ytterligare ansträngningar för att få till stånd en jämnare könsfördelning krävs bland professorer, adjunkter, doktorander och TA-personal.

Fakultetsnämnden har under året, i syfte att öka kvinnliga lektorers möjligheter till vetenskaplig meritering, utlyst två anslag om vardera 400 tkr. Anslagen som kan disponeras under en tvåårsperiod kan sökas av tillsvidareanställda lektorer.

– ***arbetsmiljö***

En god arbetsmiljö är en viktig faktor för framgångsrik verksamhet. Varje institution har en egen arbetsmiljöplan och arbetsmiljöombud. Arbetet är ofta integrerat med landstingets verksamhet. En särskild uppmärksamhet riktas mot psykosociala frågor. Fakultetens verksamhet präglas av nationell och internationell konkurrens och ofta ganska snabba omställningar av verksamhet vilket ställer stora krav på att ha en öppet arbetsklimat och att stödja medarbetare som får förändrade arbetsuppgifter.

– ***mångfald***

En stor öppenhet när det gäller fördelning av medel är en viktig förutsättning för att alla ska ha lika rättigheter och möjligheter inom forskningen.

• **Lokalsituationen**

Storinstitutionsreformen har i de flesta fall inneburit fysiskt splittrade institutioner vilket är ineffektivt och otillfredsställande. Det skulle vara önskvärt att lokalerna låg mer samlade. Fakulteten råder inte över lokalplaneringen eftersom merparten av fakultetens verksamhet bedrivs inom landstingets lokaler.

- **Miljöarbetet**

Vid fakultetens 13 institutioner finns miljörepresentanter som ansvarar för institutionernas miljöarbete. Miljörepresentanten utses av prefekten. Flertalet av institutionerna bedriver sin verksamhet i lokaler inom Norrlands universitetssjukhus (NUS). Dessa omfattas då av landstingets miljöledningsarbete enligt ett särskilt avtal mellan NUS och Umeå universitet.

- **Ekonomi**

Fakultetens och institutionernas ekonomi är i balans. Den totala ekonomiska omsättningen för verksamhetsåret 2007 uppgick till 1 115 Mnkr. I beloppet är samtliga bedrivna verksamheter inom fakulteten inräknade oavsett finansieringsform och inklusive resurser för ALF/TUA-finansierad verksamhet. Jämfört med år 2006 har omsättningen ökat med ca 16 Mnkr.